

דיר א-שיח'

עונה מומלצת: כל השנה.

התאמה: כל המשפחה.

קושי מסלול: בינוני, כולל ירידה תלולה.

אורך מסלול: כשניים וחצי קילומטרים.

משך מסלול: שלוש שעות.

מפה: מפת סימון שבילים מס' 9, "מבואות ירושלים".

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2011)

הגעה ממחלף שער הגיא: מכביש ירושלים-תל-אביב (מס' 1) פונים ימינה, לכיוון בית שמש (כביש מס' 38 דרום). לאחר שחוצים את מסילת הברזל פונים שמאלה לכיוון אזור התעשייה של בית שמש. לפני הכניסה למחסיה פונים שמאלה במעלה ההר (שילוט למערת הנטיפים – אבשלום). כשניים וחצי קילומטרים לאחר הפניה שמאלה למערת הנטיפים מגיעים אל רחבת תצפית קטנה משמאל לדרך, המכונה דיר א-שיח. זוהי נקודת ההתחלה של המסלול.

- **המסלול איננו מעגלי ולפיכך יש צורך בהקפצת רכבים. כדי להגיע אל נקודת הסיום נמשיך לנסוע בכביש. נחלוף על פני הפניה ימינה לנס הרים ומעט אחר כך נראה משמאלנו רחבת חניה של בית קפה ותחנת מידע. כאן נחנה.**

מרומה של נקודת התצפית נשקף אחד המראות היפים על נחל שורק; תווי הערוץ העמוק מתפתל מתחת, פאתי ירושלים, הר טייסים, רמת רזיאל וכסלון. לצד הערוץ חולפת מסילת הברזל לירושלים שהושמשה מחדש בשנת 2006. הפסגה המחודדת שבשיאה שרידים המזוהים כמצודה ישראלית מהמאה השמינית לפנה"ס קרויה ח'ירבת טורה ובה. ירידה תלולה מובילה אל התחנה הראשונה, שאותה אפשר לראות כבר מהתצפית: המבנה הבודד בעל הכיפות הלבנות במורד השלוחה. השביל המסומן בירוק גולש במורד בואך צומת שבילים (שחור כחול), שבו פונים ימינה ומיד שמאלה – בהמשך המסלול הירוק. כעבור 200 מטר מגיעים אל המבנה. זהו דיר א-שיח. עצם השם ילמד אותנו על חשיבות המקום. דיר הוא בדרך כלל כינוי למקום קדוש או מבדד נוצרי. התבוננות על סביבתנו תלמדנו שבעבר לא שכן במבנה לבדו וכי סביבו היו בתים נוספים. עדות לכך הם גם עצי הבוסתן הרבים. האגדות מספרות שכאן חי סגפן עושה נסים בשם שיח' בדר ועמו עדת מאמינים שלימים נקברו במבנה המרשים. ככל הנראה הוקם המבדד המוסלמי (האופייני בעיקר לפלג הסופי שבאסלאם) על מקומו של מנזר נוצרי קדום. חיזוק מסוים לכך ניתן למצוא בשמו של המקום. 'דיר' ביוונית הוא קדוש. לפי אחד הסיפורים הגיע לכאן בשעתו כוח צבאי עייף ורצוף. בדר, השיח' שחי במקום, ניפץ כד חרס. מכל שבר שלו בקע מעין נועד להרוות את צימאון החיילים. אז זרה שיח' בדר חופן שעורים שממנו צמח בין רגע שדה שלם. זרעיו הבשילו מיד ונטחנו לקמח כדי להשביע את הרעב.

המבנה השתמר יפה על גדרו ההיקפית, קירותיו, כיפותיו הגדולות, גומחת התפילה והטיח המסויד (שלווע המזל מושחת עוד ועוד על-ידי ציירי גרפיטי נטולי כל כשרון אך ספוגי גסויות וחדורי צורך בהנצחה עצמית). בחצר עצמה ישנם קברים רבים שכמעט ואינם ניכרים על פני השטח. מבט מקרוב מאפשר הצצה אל החללים התת-קרקעיים שבחלקם עדיין כמה עצמות אדם. מקבר השיח' שבים באותו שביל ירוק שבו מגיעים. בצומת השבילים פונים שמאלה בשביל הכחול. השביל נמשך כברת דרך מסוימת לאורך אותו קו גובה בטרם הוא מטפס ועוקף קטע מצוקי בשלוחה. במרומי הסלע הוא שב אל מתכונתו האופקית, לאורך הגדה המערבית של נחל קטלב. תוך כדי הליכה בו לא ניתן להחמיץ את המראות היפים על הערוץ העמוק והסבוך של נחל קטלב מתחת ושל המדרונות המיוערים

יֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

מעל. ריבוי עצי הקטלב רחבי העלים ואדומי הגזע (בסוף הקיץ גם אדומי הפרי, שבהבשלתו ניתן למאכל) יצדיק את שמו של הנחל. כשמגיעים אל הצומת המשולט עם השביל השחור, פונים בו ימינה, למעלה - בדרך אל בית הקפה 'בר בהרי המהווה את נקודת הסיום. אפשרות אחרת היא לרדת במורד נחל קטלב עד מפגשו עם נחל שורק.

עודכן בתאריך 9.11.2011

כל הזכויות שמורות © ליוֹתָם יַעֲקֹבֶסוֹן